

PRONOMS FEBLES I SUBSTITUCIÓ.

	Comença consonant REFORÇADA	Comença per vocal ELIDIDA	Acaba amb vocal REDUÏDA	Acaba amb consonant o semivocal PLENA
1a ps	em	m'	'm	- me
2a ps	et	t'	't	- te
3a ps (reflexiu)	es	s'	's	- se
1a pp	ens	ens	'ns	- nos
2a pp	us	us	- vos	- vos
3a pp (reflexiu)	es	s'	's	- se
3a ps masculí	el	l'	'l	- lo
3a ps femení	la	l' (la)	- la	- la
3a pp masculí	els	els	'ls	- los
3a pp femení	les	les	- les	- les
3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
Datiu singular	li	li	- li	- li
Datiu plural	els	els	'ls	- los
Adverbial	en	n'	'n	- ne
Adverbial	hi	hi	- hi	- hi

Combinacions binàries.**Ordre:**

3a R	2a p	1a p	3a p		Adv	Adv
se	te, vos	me, nos	li, els	el, la, els les, ho	en	hi

Col·locació:

1. Davant del verb: Mai guió, apostrofarem cap a la dreta.

Me'l dóna Me n'he anat

2. Darrere del verb: primer pronom guió, segons pronom segons calga, és a dir, guió o apòstrof.

Excepció: Si el verb acaba en vocal i el pronom és: ens, o els, s'apostrofarà.

Ajuda'ns-hi Acosta'ls-els

Notes:

SUBJECTE.

El subjecte és l'ésser del qual declarem qualsevol cosa. (El subjecte i el verb concorden en persona i nombre).

La funció del subjecte la fa el sintagma nominal (SN), ja que el nucli del subjecte és un nom o bé una paraula substantivada.

Recordem l'estructura del SN:

SN = (Det) + Nom + (CN)

(Det) = Determinant que pot o no aparéixer.

(CN) = Complement de Nom que pot o no aparéixer. (En l'apartat següent s'estudia qui realitza la funció i la seua substitució.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO

1. Nom o paraula substantivada i/o precedida d'un determinant

Els <u>pirates</u> van arribar a l'illa	Nom o substantiu
El <u>roig</u> és el color que més m'agrada	Substantivació (adjectiu)
El <u>sí</u> ha guanyat per majoria	Substantivació (adverbi)

2. Pronom personal fort o tònic

<u>Nosaltres</u> anirem al parc	Pronom personal
---------------------------------	-----------------

3. Un determinant

Aquell ho sap tot	Demostratiu
Alguns no s'ho creuen	Indefinit
Dos són els causants de l'accident	Numeral

4. Una oració

Escoltar ensenya molt	Subordinada d'Infinitiu
Els que van a morir et saluden	Relativa substantivada

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL

Cal remarcar que el subjecte només es pot substituir per un pronom en una certa mena d'oracions en què apareix darrere d'alguns verbs intransitius que solen indicar esdeveniment, existència, moviment, etc.

1. En tots casos.

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

Què ha arribat cap convidat? No, encara no n'ha arribat cap.

Falten tres setmanes per al final de curs, o en falten quatre?

Fa cinc anys que no ha vingut... o potser ja en fan sis

COMPLEMENT DE NOM.

El complement de nom és un dels components del sintagma nominal. El complement de nom introduït per la preposició **de**, indica pertinença, especificació, etc. del nom que acompanya

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO

1. Sintagma Adjectival (SA)

Els cosins anglesos

Els xics més alts

2. Sintagma preposicional (S Prep)

Els alumnes d'anglés

El café sense cafeïna

3. Un sintagma nominal en aposició

El riu Túria

4. Una proposició de relatiu

La casa que es va cremar era de fusta

La casa cremada per l'incendi pertanyia a la meua família

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL

Tan sols es pot substituir el segon cas, sintagmes preposicionals introduïts per la preposició **de**.

1. En tots casos.

Adverbial	En	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

No sé l'explicació d'aquest fets

No en sé l'explicació

He visitat la zona interior de Castelló

N'he visitat la zona interior

ATRIBUT.

Complement del Subjecte en les oracions atributives. Verbs atributius: ser / ésser, estar, paréixer, semblar.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO

1. Sintagma Nominal (Determinat o indeterminat)

Joan és el metge de la pell

Joan és metge

2. Adjectiu o Sintagma adjectival.

El cotxe és roig

El café és de Colòmbia

Àngel si que és competent

3. Adverbi.

El xalet està molt lluny

4. Proposició.

La casa és la que vérem a la revista

5. Pronom. (Tots els exemples de substitució pronominal).

Joan l'és.

Els bombers ho pareixen.

B) SUBSTITUCIO PRONOMINAL

1. Sintagmes Nominals determinats (precedits per: articles determinats, demostratius o possessius).

3a ps masculí	el	l'	'l	- lo
3a ps femení	la	l' (la)	- la	- la
3a pp masculí	els	els	'ls	- los
3 pp femení	les	les	- les	- les

Joan és el metge de la pell

Joan l'és

Els bombers són els del parc de l'Eliana

Els bombers els són

2. Resta d'atributs.

3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
-------------	----	----	------	------

El xiquet està cansat

El xiquet ho està.

Les cases pareixen de veritat

Les cases ho pareixen.

Artur és competent

Artur ho és (sense matís d'intensitat)

3. Si presenta matís d'intensitat o partitiu

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

Artur és molt competent

Sí que n'és de competent (amb matís d'intensitat o partitiu)

Artur sí que és competent

Artur sí que n'és

Nota: En aquests casos, l'atribut depén d'un quantitatiu (molt, quant, etc.) o d'un ponderatiu (sí, que, etc.)

COMPLEMENT o OBJECTE DIRECTE

És un sintagma nominal que dóna significat complet al verb.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIÓ.

1. Sintagma Nominal.

El tècnic arreglà la llavadora.

Els amics jugaren un partit de futbol.

Compraren peres al mercat.

Vol dos llibres d'aventures.

Agarraren algunes llibretes.

Estima a nosaltres.

2. Pronom:

Compraren allò. (Neutres: açò, això, allò).

(Tots els exemples de substitució pronominal).

3. Proposició.

Creu que vindrà demà.

Vol saber el que diuen els amics.

Vol canviar el pis.

Volia comprovar si l'assistència era obligatòria.

Preguntà com estava el seu germà.

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL.

1. Pronoms tòncics de 1^a, 2^a i 3^a (reflexius)

1a ps	em	m'	'm	- me
2a ps	et	t'	't	- te
3a ps (reflexiu)	es	s'	's	- se
1a pp	ens	ens	'ns	- nos
2a pp	us	us	- vos	- vos
3 pp (reflexiu)	es	s'	's	- se

Vol a tu

Et vol

Va estimar a nosaltres

Ens va estimarVa estimar-nos**2. Sintagma Nominals determinat.**

3a ps masculí	el	l'	'l	- lo
3a ps femení	la	l' (la)	- la	- la
3a pp masculí	els	els	'ls	- los
3a pp femení	les	les	- les	- les

El tècnic arreglà la llavadora.El tècnic l'arreglà.Estima a ella.L'estima.**3. Sintagma Nominal amb determinants: indefinits, numerals o sense determinant.**

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

Els amics jugaren un partit de futbol.Els amics en jugaren un.Compraren peres al mercat.En compraren al mercatVol dos llibres d'aventures.En vol dosAgarraren algunes llibretes.N'agarraren algunes**4. Pronom neutre.**

3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
-------------	----	----	------	------

Compraren allò.Ho compraren.Van comprar això.Ho van comprar.Van comprar-ho.**5. Proposició.**

3a p neutre	ho	ho	- ho	- ho
-------------	----	----	------	------

Creu que vindrà demà.Ho creu.Vol saber el que diuen els amics.Ho vol saber.Vol saber-ho.

Vol canviar el pis.

Volia comprovar si l'assistència era obligatòria.

Preguntà com estava el seu germà.

Ho vol.

Volia comprovar - ho.

Ho volia comprovar

Ho preguntà.

COMPLEMENT o OBJECTE INDIRECTE

El complement indirecte és un sintagma nominal introduït per la preposició <a> que indica qui rep el benefici o dany de l'acció verbal.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Sintagma Nominal precedit per la preposició <a>.

El tècnic arreglà la llavadora a la veïna.

Regalà els llibres a nosaltres.

2. Pronom.

(Tots els exemples de substitució pronominal).

3. Proposició. (Relatives substantivades).

Regalà el ram de roses a la que estimava.

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL.

1. Pronoms tòpics de 1^a, 2^a i 3^a (reflexius)

1a ps	em	m'	'm	- me
2a ps	et	t'	't	- te
3a ps (reflexiu)	es	s'	's	- se
1a pp	ens	ens	'ns	- nos
2a pp	us	us	- vos	- vos
3a pp (reflexiu)	es	s'	's	- se

Regalà els llibres a nosaltres.

Compra caramels a nosaltres !

Llavà la cara a ell mateix

Ens regalà els llibres.

Compra'ns caramels.

Es llavà la cara

2. Sintagma Nominal o proposició en singular.

Datiu singular	li	li	- li	- li
----------------	----	----	------	------

El tècnic arreglà la llavadora a la veïna.

El tècnic li arreglà la llava.

Regalà el ram de roses a la que estimava.

Li regalà el ram de roses.

3. Sintagma Nominal o oració en plural.

Datiu plural	els	els	' ls	- los
--------------	-----	-----	------	-------

El tècnic arreglà la llavadora a les veïnes.

El tècnic els arreglà la llava.

Regalà els ram de roses a les que estimava.

Els regalà el ram de roses.

COMPLEMENT DE RÈGIM VERBAL o OBJECTE PREPOSICIONAL

El complement de règim verbal és un sintagma nominal introduït per les preposicions <a>, <de>, <en>, que donen sentint complet al verb. No l'heu de confondre amb el complement directe.

Amb la preposició a	Amb la preposició de	Amb la preposició en
accedir , contribuir	queixar-se	pensar
procedir	parlar	vacil·lar
acostumar-se	adonar-se	delitar-se
arriscar-se	recordar-se	exercitar-se
exposar-se	oblidar-se	entossudir-se
dedicar-se	tractar	creure
renunciar		
jugar		

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Sintagma Nominal precedit per les preposicions a, de, en.

Accedí al canvi de treball.

Es queixava del tracte rebut.

Pensava en les conseqüències.

2. Pronom.

(Tots els exemples de substitució pronominal).

3. Proposició (canvi i caiguda de preposicions).

Accedí a canviar de treball.

Es queixava de ser tractat incorrectament.

Pensava a afrontar les conseqüències.

Accedí (a) que el canviaren de treball.

Es queixava (de) que el tracte no era correcte.

Pensava (en) que les conseqüències serien greus.

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL.

1. Sintagma precedit per les preposicions a, en.

Adverbial	hi	hi	- hi	- hi
-----------	----	----	------	------

Accedí al canvi de treball.

Hi accedí.

Pensava en les conseqüències.

Hi pensava.

Accedí a canviar de treball.

Hi accedí.

Pensava a afrontar les conseqüències.

Hi pensava.

Accedí (a) que el canviaren de treball.

Hi accedí.

Pensava (en) que les conseqüències serien greus.

Hi pensava.

2. Sintagma precedit per la preposició de.

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

Es queixava del tracte rebut.

Se'n queixava.

Es queixava de ser tractat incorrectament.

Se'n queixava.

Es queixava (de) que el tracte no era correcte.

Se'n queixava.

Remarca: Atenció als verbs pronominals, que al realitzar la substitució apareixeran combinacions binàries de pronoms febles

	Verb començat en consonant	Verb començat en vocal	Verb començat en consonant	Verb començat en vocal
em	me'n	me n'	m'hi	m'hi
et	te'n	te n'	t'hi	t'hi
es	se'n	se n'	s'hi	s'hi
ens	ens en	ens n'	ens hi	ens hi
us	us en	us n'	us hi	us hi
es	se'n	se n'	s'hi	s'hi

Se'n queixava, s'hi dedicava, s'hi va dedicar, ens hi hem dedicat, etc.

Se'n adonà, te'n adonares, us n'heu adonat, etc.

COMPLEMENT CIRCUMSTANCIAL o SINTAGMA ADVERBIAL.

El complement circumstancial o sintagma adverbial modifica circumstancialment (temps, manera, lloc) l'acció verbal.

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Un adverbí, o locució adverbial.

El paquet arribà prompte.

Fugí ràpidament.

2. Un Sintagma Nominal.

Plogué aquella primavera.

3. Un Sintagma Preposicional.

Arribà a les nou.

Corria a les quatre pates.

4. Una proposició.

El xiquet arribà quan es féu de nit.

Corria com li digué el seu preparador físic.

5. Un pronom.

(Tots els exemples de substitució pronominal).

B) SUBSTITUCIÓ PRONOMINAL.

1. Tots excepte els S. Ad. de lloc introduïts per la preposició de.

Adverbial	hi	hi	- hi	- hi
-----------	----	----	------	------

El paquet arribà prompte.

El paquet hi arribà.

Fugí ràpidament.

Hi fugí.

Plogué aquella primavera.

Hi plogué.

Arribà a les nou.

Hi arribà.

Corria a les quatre pates.

Hi corria.

El xiquet arribà quan es féu de nit.

El xiquet hi arribà.

Corria com li digué el seu preparador físic.

Hi corria.

Anava a Madrid.

Hi anava.

2. Excepció els S. Ad. de lloc introduïts per la preposició de.

Adverbial	en	n'	'n	- ne
-----------	----	----	----	------

Tragué les claus del calaix.

En tragué les claus.

Baixava del cim.

En baixava.

Tornava de València.

En tornava.

PREDICATIU.

El predicatiu és semblant a l'atribut, però acompanya verbs predicatius. Complementa al mateix temps el subjecte i el verb, o el verb i el complement directe.

L'acusat es va posar nerviós. (Acusat nerviós, posar nerviós: subjecte i verb)

Vaig trobar l'ambient enrarit. (Trobar enrarit, ambient enrarit: verb i complement directe)

A) ELEMENTS QUE HI REALITZEN LA FUNCIO.

1. Un sintagma adjectival o adjectiu

Em vaig quedar mut

B) SUBSTITUCIO PRONOMINAL.

1. La majoria.

Adverbial	hi	hi	- hi	- hi
-----------	----	----	------	------

Em vaig quedar mut

M'hi vaig quedar

L'acusat es va posar nerviós

L'acusat s'hi va posar

2. Excepcions els que usen els verbs: fer-se, dir-se.

Adverbial	en	n'	'n	-ne
-----------	----	----	----	-----

S'ha fet ric

Se n'ha fet ric